

Одеського національного медичного університету. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55.

10. Рудінська О. В., Белякова В. В. Критерії й оцінка ефективної діяльності управлінської команди в сучасному багатопрофільному підприємстві. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. № 15. Вип. 3. С. 65–79.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-406-4-37>

КОМУНІКАЦІЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПСИХОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Мовлянова Наталія Вікторівна

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри Інфекційних хвороб
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Федоренко Оксана Віталіївна

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри Пропедевтика педіатрії
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Хлібородова Ірина В'ячеславівна

*бухгалтер,
магістрантка за спеціальністю 073 – Менеджмент
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Психологія комунікацій в охороні здоров'я є дуже важлива, оскільки ефективна комунікація між медичними працівниками та пацієнтами впливає на якість надання медичної допомоги та результати лікування. Вона вивчає, які фактори можуть впливати на сприйняття інформації пацієнтами, як покращити комунікаційні навички медичного персоналу для ефективного передавання інформації про діагнози, лікування та профілактику захворювань.

Добра комунікація також сприяє збереженню довіри між пацієнтами та медичними працівниками, що є необхідним для ефективного лікування. Крім того, психологія комунікацій в охороні здоров'я досліджує, як емоційний стан пацієнтів може впливати на їх здатність сприймати та обробляти інформацію про їх стан здоров'я та можливі методи лікування.

Психологія комунікацій може служити філософською системою кодексу поведінки для досягнення щастя через кілька ключових механізмів:

1. Взаєморозуміння: Ефективна комунікація допомагає нам краще розуміти інших людей, їх почуття, потреби та мотивації. Це робить можливим уникнення конфліктів та покращення міжособистісних відносин.

2. Підтримка та емпатія: Через комунікацію ми можемо виражати свою підтримку, розуміння та емпатію до інших людей. Це може збільшити нашу власну внутрішню задоволеність та щастя, а також створити сильніше відчуття спільноти.

3. Визнання власних почуттів та потреб: Комунікація допомагає нам визначити та виразити наші власні почуття, потреби та бажання. Це важливо для досягнення особистої автентичності та задоволення від життя.

4. Розвиток відносин: Комунікація є ключовим елементом будівництва та підтримки відносин з іншими людьми. Якщо ми вміємо ефективно спілкуватися, це може збільшити наше відчуття приналежності та задоволення від соціальних зв'язків.

Отже, психологія комунікацій може виступати як філософська система, яка сприяє нашому особистісному зростанню, сприяє встановленню позитивних взаємин та допомагає нам знаходити щастя в спілкуванні з іншими людьми [2].

Мета життя має вимагати наполегливої праці, забезпечувати накопичення результатів протягом життя, приносити гордість за її досягнення чи втілення та задоволення процесом подолання перешкод, що сповільнюватиме процес старіння. Безумовно, така висока мета життя – це поняття радше загальне, а не індивідуальне, але вона має бути в кожній людині, передовсім у лікаря чи науковця. Оскільки саме лікарю з гуманною направленістю роботи важливо чітко відокремлювати мету життя від засобів її досягнення (гроші й інші чинники матеріального добробуту) та цілей, які спрямовані на отримання короточасного задоволення й не стосуються майбутнього, не накопичуються, а реалізуються переважно через чуттєві задоволення.

Єдиним шляхом досягнення високої накопичувальної мети життя виступає праця (робота), яка не тільки є біологічною потребою, а й виступає основою індивідуального й суспільного прогресу та є мірою

успіхів людини в житті. Це філософський камінь, який перетворює весь нешляхетний метал людства на золото [1].

Дурного праця робить розумним, розумного – блискучим, блискучого – завзятим і врівноваженим. Молоді вона приносить надію, зрілим особам – упевненість, похилим – відпочинок. Тобто тільки на ґрунті тривалої наполегливої праці над кожним пацієнтом і кожною науковою чи практичною проблемою, перетворюючись на розумного, завзятого та врівноваженого, лікар може досягнути реальних результатів у медицині незалежно від обраної галузі.

У процесі комунікації неминуче виникають стресові критичні ситуації, які потребують негайних рішень і ймовірної мобілізації організму. Оскільки професія лікаря постійно пов'язана з людьми, які мають тілесні чи душевні проблеми (хворі, їхня родина), то в лікарській діяльності неминучі психологічні стресові ситуації, які можуть призводити до так званого феномену вигорання, коли зникає зацікавленість у роботі, знецінюються людські страждання та почуття пацієнта чи його родини. Руйнівну дію на життя людини мають «стрес зруйнованих надій» і «стрес очікування невдач» [1]. Виявилось, що успіх завжди веде до успіху, а невдача – до подальших помилок. «Стрес зруйнованої надії» набагато частіше призводить до певних хвороб (стресова виразка шлунка, мігрень, артеріальна гіпертензія, ожиріння), ніж стрес від тривалої важкої фізичної роботи [1].

Шляхом подолання негативної комунікації, дотримання психологічного принципу «zasлужu любов ближнього», треба не просто полюбити ближнього, а своїми вчинками заслужити його любов. Тобто в основі подолання психологічних комунікаційних кризів – виступає праця людини на благо іншої. Саме професія лікаря дає можливість своєю працею зменшити психологічний тиск життєвих невдач. Якщо лікар допомагає своїм пацієнтам, то він не тільки примножує їхню любов (довіру, повагу тощо), але й здобуває чимраз більше близьких дружніх комунікацій. Здійснення такого принципу в сучасних воєнно-політичних реаліях в Україні ми можемо бачити на прикладі роботи медиків і волонтерів, коли робота на благо та спасіння інших людей забезпечує відчуття психологічного комфорту.

Інші принципи кодексу досягнення щастя також можуть бути успішно використані в життєвій позиції лікаря. Правильно обирати друзів, адекватно оцінювати свої зусилля й об'єктивну реальність, провадити свої дії (наприклад, професійну діяльність) відповідно до об'єктивної реальності, правильно визначати мету життя та цілі, визначати пріоритети, скорочувати чи уникати вплив негативних ситуацій, дотримуватися принципу найменших енергетичних витрат [1].

Самореалізація, незалежно від професії чи соціального статусу, є ключовим елементом задоволення від життя та внутрішнього розвитку. Для лікарів, як і для будь-яких інших людей, досягнення життєвої мети вимагає визначення цілей, реалізації необхідних зусиль та постійного розвитку.

Лікар-практик може відчувати самореалізацію через надання ефективної медичної допомоги своїм пацієнтам, сприяючи поліпшенню їхнього здоров'я та якості життя. У той же час, лікар-науковець може відчувати самореалізацію через внесення внеску у розвиток медичних знань і технологій, досліджуючи нові методи лікування та працюючи над вирішенням медичних проблем.

Література:

1. Радченко О.М., Теорія стресу та філософські погляди Ганса Сельє: значення для сучасної медицини. *Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя»*. 2022 № 15–16. С. 532–533.
2. Бурмака Т. М., Великих К. О. Комуникативний менеджмент : конспект лекцій (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 69 с.
3. Рудінська О. В., Князькова В. Я. Формування професійної культури фахівців у медичній галузі. *Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі* : наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю. ОНМедУ. 2023. С. 551–554.